

[Josiassen.]

Kr., og heraf skulde svares en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt. Bygningerne andrager ca. 12 500 Kr. hver, og heraf skulde der ligeledes svares en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt., altsaa ingen lille Byrde paa de forholdsvis smaa Ejendomme.

Da Lensnævnet overtog Jorden, hed det sig, at man havde betinget sig, at Kæret skulde være drænet, planeret og brakket, kort sagt, at Afvandingsforholdene skulde være i Orden, ligesom Vejforholdene skulde være i Orden. De her stillede Krav er imidlertid ikke sket Fyldest, i alt Fald ikke i Enkeltheder. Der er lagt Hoveddræn, og paa ca. 2 Tdr. Land af det værste er der ogsaa Sugedræn; men Afløbsforholdene er af en saadan Beskaffenhed, at selv Dræningen ikke hjælper. Høsten paa Kærjorden mislykkedes saa godt som fuldstændigt i Sommeren 1927 paa Grund af, at Kæret stod under Vand, Korn og Rodfrugter blev ødelagt, hvilket betød store Tab for Brugerne af Jorden. Den Dag i Dag er Vandstanden saa høj i Kæret, at ingen Sæd kan lægges i Jorden i Foraaret med Udsigt til at bære Frugt. Og hvad værre er, Hedeselskabet har i Sommeren 1927 udarbejdet Planer og Overslag til Dræning, men det viser sig, at kun ca. 26 Tdr. Land af Kæret kan drænes, hvilket er ensbetydende med, at den øvrige Del i Virkeligheden er værdiløs til Drift af Husmandsbrug. Det skyldes de daarlige Faldforhold i Kæret — det fremgaar tilstrækkelig tydeligt af Hedeselskabets Oplysninger. Sagen har vakt betydelig Opsigt paa Egnen, hvilket ikke er saa underligt, og betydende Landmænd paa Egnen udtaler sig ogsaa i Retning af, at Kærjorden er fuldstændig uegnet til Husmandsbrug. Ganske vist har Boniteten ført til, at Jorden er sat i Takst 8—15, men denne Takst betegnes som ganske meningsløs, og man føjer til, at den højst burde være 1—6.

Hvorom alting er, de 11 Brugere, som i 1925 troede at faa 11 Tdr. Land brugbar Jord, er blevet i høj Grad skuffet. De har i Virkeligheden hver kun 5 Tdr. Land, som de kan regne med i deres Bedrift, og saafremt der ikke inden alt for længe gøres noget effektivt fra Statens Side, vil Resultatet simpelt hen blive, at de af økonomiske Grunde maa forlade Brugene. Jeg begriber ikke, at Lensnævnet har kunnet gaa med til at godkende denne Afløsningsjord. Denne Kærjord har aldrig været under Kultur, i hvert Fald ikke med nogen Fordel. Havde der været mindste

Sandsynlighed for, at den kunde være udnyttet med Fordel, vilde den forrige Ejer af Hessel, afdøde Godsejer Lichtenberg, som var en af Egnens betydeligste Landmænd, sikkert have forsøgt at kultivere den. Som et Bevis paa, at man ikke har regnet denne Kærjord for synderlig meget, skal jeg anføre, at den i sin Tid af afdøde Lichtenberg blev udlejet for 50 Ø. pr. Td. Land. Der udlejedes saaledes 80 Tdr. Land, herunder de omtalte 66, for 40 Kr. om Aaret, et Bevis paa, at man kun regner Jorden som Græsmark. Naar man spurgte den afdøde Godsejer, om det ikke var betimeligt at kultivere Jorden, var hans Svar: Her skal man holde sig borte fra med Pløv og Harve. Det viser mere end noget andet, at man ikke har haft Tiltro til, at denne Jord nogen Sinde kunde komme i Kultur eller egne sig til Smaabrug.

De 11 Brugere er meget slet stillede, det er dem, der i Øjeblikket sidder med Smerteerne. De har indstillet sig paa at leve af deres Brug og vil gerne betale enhver sit, men det er umuligt under disse Forhold. De maa nu købe Halm, Hø og Roer for at opretholde deres Kreaturbesætning, som de med megen Møje har faaet sat ind, og de er ikke i Stand til at betale deres Afgifter til Staten. Det drejer sig ikke alene om et Tab for de paagældende Jordbrugere, men ogsaa om et Tab for Staten, idet Staten ikke faar sin Renteindtægt. Det er ikke ubetydelige Beløb, der her er Tale om. Jorden andrager ca. 70 000 Kr., de 11 Bygninger 12 500 Kr. hver, i alt 137 500 Kr.; det bliver tilsammen over 200 000 Kr. De 11 Brugere har jo desuden hver gjort deres Indsats i rede Penge, Besætning, Maskiner og Avlsredskaber samt deres Arbejdsydelse m. m., og det er ikke for højt regnet, naar det sættes til 4—5 000 Kr. pr. Brug, i alt over 50 000 Kr. Med andre Ord, det drejer sig om et samlet Beløb paa over 250 000 Kr. At Stillingen er uholdbar for de 11 Hjem, anerkendes ogsaa fra anden Side. Jeg er vidende om, at man fra Finansministeriets Side har eftergivet Jordrenten for Juni og December Terminer 1927 af Hensyn til de foreliggende Omstændigheder, hvorimod Brugerne skal betale Renten for selve Bygningerne.

Nu er Spørqsmaalet: Hvad kan der gøres og gøres hurtigt for at fremme disse Hjems Interesser? Det skal jeg naturligvis overlade til Statsmyndighederne, og det er ikke mindre end 3 Ministerier, som er interesserede i dette Spørqsmaal. Justits-